

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9, ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні прймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Поляки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Міністер-президент др. Кербер про водні дороги.

(X) Складаючи на стіл посольської палати минувшої п'ятниці предлогу про водні дороги, виголосив др. Кербер промову, котрою хотів звернути бачність палати на потребу великої економічної політики, кермованої одноцільною думкою, а також на потребу мирного розвитку внутрішньо-політичних відносин в Австрії. Переняте сими потребами правительство, вступає на нову дорогу, щоби витворити нові і важні засоби для комунікаційної політики, зглядно забезпечити се законом. Австрія має залізничну сіть на круглих 19.000 кілометрів, а она має ще бути помножена другою залізницею до Триесту і збільшити ся о 600 майже кілометрів. Супроти сего богатства залізничної сіти відбиває яскраво повна майже недостача водних каналів, якби гідрографічні обставини в Австрії до того зовсім не надавали ся. В п'ятницю заявив міністер-президент, що внесена воднодорогової предлоги правительство показало, що хоче почати в Австрії нову добу щодо комунікацій і зазначило, що потреба сего є немивуча і невідкладна. Задля превеликої ваги сеї ідеї, наводимо дословно річ д-ра Кербера, що дає важні поясненя:

«На основі найвисшого уповажненя, говорив др. Кербер, маю честь іменем всего правительства зложити В. Палаті предлогу що-до будови водних доріг для конституційної полагоди. Головний зміст єї такий: мають бути збудовані сплавні канали з Дунаю до Одри, з Дунаю до Велтави, а від Дунайско-Одерского каналу до горішної Лаби і від Ду-

найско-Одерского каналу до поріччя Висли і Дністра. Рівночасно має бути переведена каналізація зглядно регуляція рік, які входять в обсяг будови згаданих водних доріг. Будова каналів і регуляція згаданих річних русел має відбути ся при участі інтересованих королівств і країв, котрі знов мають потягнути до участі иньших інтересентів, як і міст Відня і Праги, а додатні переговори мають розпочати ся безпроводочно. Краєвому законодавству полишає ся, подбати про додатки з краєвих фондів як і потягнути до участі иньших інтересентів. Сі додатки можуть бути дані або в формі одноразових або в річних ратах платних капіталів, в річних уділах до тягарів, які мати ме держава наслідком водних будов, в відступленю ґрунтів, в відступленю сервітутів і водних прав. Для кермованя роботами буде установлена прибічна рада з заводових людей і заступників інтересентів.

«Вся управа водних доріг, як і установка і побір всіх податків і належитостей, належить до держави. Будова водних доріг, що-до яких прийде з інтересентами обовязуюча правно умова що-до їх уділів, має розпочати ся найпізнійше в 1904. р. і мусить бути скінчена протягом 20 літ. Вступні роботи мають бути так переведені, щоби будова в означенім часі могла розпочати ся. Кошти водних доріг, о скілько не будуть понесені інтересентами, мають бути покриті коронною позичкою, опроцентованою найвисше 4%, амортизованою в 90 літах. Правительство уповажнює ся з тої позички в будівничій добі 1904—1912 видати максимумальну суму 250 мільонів,

котрої видаток має бути обернений виключно на будову водних доріг, а решти запотребованя має правительство домагати ся окремим законом. Правительство уповажнює ся установити трасу і технічне уложенє водних доріг. Всяке відступленє від в горі згаданої програми задуманих доріг водних вимагає законодатного дозволу. Кошти вступних робіт мають бути щорічно вставляювані в бюджет. При виконаню має значіне право вивласненя, а для всіх правних інтересів увільненє від стемплів і належитостей.

«Останній параграф предлоги поручає виконанє закона цілому міністерству. Се має не лише таке значіне, що мало-що не всі міністерства мають участь в переведеню, але що правительство свідоме є великості і значія справи, а також вповні поважного положеня. Се, що ми тепер маємо почати, є в Австрії зовсім нова задача. Доси мали ми лише один короткий канал в долині з Відня до Віденьского Нового Міста. В найважнійшій місци мусів уступити перед залізницею. Тепер мають бути будовані канали через великі простори країв і на великих просторах мають бути регульовані ріки. Признаю, що багато дечого могло бути давнійше зроблене, коли робітничі плати були низші і иньші обставини кориснійші; але не хочу входити в сі многоважні причини, які всяким таким підприємствам стають в дорозі. Наші краї, як відомо, мають лише дуже мало продовжних долин. Вся та краєвидна краса їх насуває для техніка стільки трудноствий, як для міністра скарбу клопотів. В найсправдешнійшій розуміню слова мусіли ми робити проломи для залізниць в горах; лише у нас був Семерінг, Бренер,

1

Лев Лопатинський.

БУДНИК 417.

Будка ч. 417. лежить при шляху одної галицької залізничі, як всі такі «будки». Є се малий, мурований домик, помальований на жовто, з луцьким дахом і сигналовим дзвоном на верхку. Будка окружена малим огородем і садком з низьких, молодих, овочевих дерев, живоplotом і висипаними рінею стежками. За садком видно кервицю, накриту деревляною будкою, а за нею вузький загін попри шлях залізничі, засаджений городиною. Сей загонець уриває ся небагом вузьким язиком, бо знизжає ся в прокопі, а високі вали землі підносять ся косо над ним. На валах росте рідка, але буйна трава, а будник засіяв ще поміж неї травку та конюшину, аби з того мати трохи паши для коровиці.

Будник стояв як-раз на своїй похилій сїножаті. Ліву ногу запер далі в землю, а на правій мовби присів, опираючи єї об стрімкий беріг. В руках держав види і обертав ними нерівні покоси довгої, буйної трави. Високі чоботи і сині шаравари додавали єго поставі бундючності, а темний кашкет, підсунений над чолом, дашком до горв, робив єго висшим, як був

справді. Але по рухах пізнати було, що не велика сила в сїм чоловіці тай не привична, хотьби до лекшої вільної роботи. Єго похилені плечі і завала грудь свідчили про спокійну, терпеливу вдачу, а може і якесь пригнобленє. Будник робив в одній сорочці, що від поту прилипла на плечах і був такий завятий своєю працею, що едаєсь і думки єго не сягали дальше єго вил.

Нараз заскреготали дзвони верх будки і відтак розляв ся по долині рівномірний голос: «бам-бам» і знов «бам-бам». Будник підніс вил мов на команду, не докінчивши навіть обернути покосу і повели, спираючись одною рукою на вилах, а другою на коліно, видрапав ся на верх валу. Тут обтер піт з чола рукавом, випрямив ся трохи і поглянув кругом себе.

Всюди по нивах та левадах задержали ся люди при роботі, на відголос залізничного дзвінка. Ціле село числяло після него години і тепер порівнував всякий стан сонця, що вже клонило ся до заходу, з часом дзвонів на будці. Кождий користав з сеї нагоди, щоби розігнути крижі і опустити на хвилю невесипущі руки.

І будник подумав разом з всіма: «вчасно вже лягає сонічко спати — недалеко осінь». А відтак нагадав, що ті всі люди, які розлязли ся по цілій долині, та свої поля, як ті рижнобарвні мурашки, також певно те саме подумали, що і він в сій хвили; він вітхнув тяжко і сказав півголосом сам до себе:

— Як гарно жити межі людьми, а прецінь страх тяжко!

Чим ближше підходив до своєї хати, тим сумнійше ставало єго лице. Виразно мішав ся на нїм глибокий жаль з якимсь упертим завзятєм. Він минав будку і не глянувши на неї, та пішов престо до рампи, щоби єї замкнути. З тої сторони вела полева дорога в недалеке село, що розсіло ся здовж шляху залізничі генген в шівкрузі. На дорозі їхав від села драбнястий віз. Від шляху залізничі не було на нїм видко нікого, тільки над кінцями рухало ся в ріжних вихилсах та закрутах довге бичиско. Коли будник підняв рампу, бичиско закрутило ся скорше, виражило одного коня здовж хребта, знов зробило у воздусі велике колесо і виражило другого коня. Заразом зачали важкі трясти ся мов тонькі, довгі гадата і дав ся чути голос: «ве, враз, гей!» Коні шарпнули нагло і рушили галлопом з місця; за хвилю віз був уже на рампі.

— Слава Ісусу Христу! — відозвав ся фірмав, якого до тепер коні заславляли собою.

— Слава на віки! — відповів тихо будник.

— Ви хотіли мене заперти, Костю? спитав фірмав, здержуючи коні до кроку.

— Ей, я запру, тай мушу назад відчинити. Що мені з того? — відповів будник з сумною ревноцією.

— А вжеж ви хотіли на віки заложити дорогу, чи як?

— Коби я міг, то заложив би на віки так, що і собака з села сюда не перебігла би.

— Але як ви самі ходили до нас, до своєї

Крас до поборення, а тепер треба буде проломлювати Таври. Але коли вже раз покотані труднощі будови залізничі, тоді вже нема значніших перепон в руху, коли ми тимчасом при намірених каналових будовах не лише з морської висоти Дунаю 130 метрів вступаємо на висоту чесько-моравського вододілу 580 метрів, але в разі злучки Лінцу з Будієвцями аж на 740 метрів виходимо; а до того і в готових каналах мусимо підносити воду рік безнастанно до такої висоти, щоби можна пускати ними кораблі навіочені тягарами. Незвичайні технічні труднощі будови були колись самі про себе непоборимою перепорою виконання великих каналів, хоч тоді неможливість руху після стану тодішнього механічних наук не існувала би. Тепер можна уважати ці перепони побореними. Але я вважаю обов'язком правительства, звернути бачність і на незвичайно великі кошти руху, які по всі часи будуть з тим злучені.

(Конець буде).

Д О П И С Ь.

3 Станиславова.

(Зв'язковий Банк і кацапська безличність).

Зараз після зборів зв'язкового Банку одержали ми з Станиславова допис, яку на жадане нашого кореспондента задержали в редакційній теці аж до часу, коли появилася допис в «Галічаніні». З огляду, що вчора кацапський орган напечатав безличний памфлет на народівців і на банк, ми містимо нашу допис, а замітки до неї подаємо на кінці. Наш кореспондент пише:

В р. 1895, заініціювала тутешня філія «Просвіти» заложення селянського банку. Всякі передвістні роботи поручила філія «Просвіти» др. Мандичевському. Лихо хотіло, що др. Мандичевський понав тоді під консолідаційну струю і заініційований народівцями банк віддав під управу *народівців і кацапів* (консолідація Романчука), з виключенням тих народівців-ініціаторів, яких сконсолідовані зволіли зачислити до «Барвінщуків». Так повстав зв'язковий банк *під управлінням переважно-кацапською*. Єго поміщено в однім льокалі з «Рускимъ Клубомъ» і банк платив частки за «Клубъ» мешканцям. Наслідком консолідації ціле життя станиславівських Русинів пішло під кацапську команду, а ся глушила життя народівських товариств, угрупованих при «Рускій Бесіді». Дперва недавніми часами відскочив «Боян» від «Русского клуба» і пристав до «Бесіди», а товариство руских жінок балює ще й доси між кацапнею і народівством.

Зв'язковий банк становлять переважно *позичаючі селяни*. Надзираюча рада була довший час зложена з самих кацапів, а сі не припускали до банку з капіталами тих народівців, що все маніфестували ся ворогами верховодства і кирині нашої кацапні. Мимо сего число народівців з інтелігенції більшало і в злучі з селянами могло в кождім часі вибрати надзираючу раду з самих народівців. Вже в р. 1900. мали народівці більшість на загальних зборах. Кацапи вступили в р. 1900. на зборах з лістою, на якій *не було ні одного народівця*. В виду сеї лісти дали народівці відчутти кацапам, що мають за собою численну більшість і кацапи мусіли згодити ся на *компромісову лісту*, в половині з кацапів і народівців. Сей результат так розлютив кацапи, що в страху перепадення в будучности почали вибирати свої капітали. Сих капіталів вибрали кацапи кілька тисяч, що однак «Союз кредитовий» обезпечив канкові кредит на десять тисяч зр., то канкові гроший не бракло на позички. За вибиранем капіталів агітував навіть *один з директорів банку*, звисний вітрогон і перепавший ордерович, п. Л.

Тому рішили народівці на сегорічних зборах вибрати свою надзираючу Раду і діняли сего в злучі з селянами. Кацапи вислали ще в послідних днях до банку 15 членів. Мимо сего побачили они на загальних зборах, що число їх дуже мале, бо понад 30 против 135 народівців. Тоді заявили они устами д-ра Алексевица, що в виду лісти кандидатів до надзираючої Ради, яка куреє на зборах, они не можуть пристати *на такихъ*, що зле ведуть «Підгірську Спілку» на *такого»* Гурика і т. д. і тому виступають з банку. По сій заяві кацапи вийшли. Нарадам проводив мітрат о. Фацевич. Заява кацапів єго дуже сконстернувала, тим більше, що не було ще на порядку вибору надзираючої ради. Селяни зашуміли. Один з них сказав навіть: *«щож ви, сурдуготівці, гадаєте, що ми не можемо собі вибрати свої Раді надзираючої?»*

Щоби зрозуміти, для чого кацапи виступили против «Підгірської Спілки», додамо тутки, що др. Алексевиц втягнув до своєї компанії двох руских згінників, які з конкуренційних зглядів виступали давніше против «Підгірської Спілки» і навіть засідали на Гурика, що скуповавав для «Спілки» на торзі безроги, та хотіли єго побити. Через помилку побити они тоді вв'язного газду, а сю борбу о існуванє поладнано свого часу грішми.

Після виходу кацапів зі зборів, народівці вибрали свою надзираючу Раду, викидаючи з неї тих, що свої капітали забрали, против банку агітували а хотіли нам дальше управляти.

З сеї дописи дізнає ся читатель, кілько правди в дописі «Галічаніна», мовби то зв'язковий Банк основаво *«по почину»* и на средства на-

тріотовъ изъ руско-народной (?) партіи, кѣ которому вскорѣ *прижмули* также благоразумныи люди изъ народовецкой партіи (кацапи пустили би до *своего* банку народівців!!) «Галічаніні» ударяє при сій нагоді на «народівця о. Баріша, радикала (!) Гурика и новокуреника, Гузара», піддаючи кождому з них личні користи і амбіції, які будьто вели ними в агітації против кацапства. Про «Руску Бесіду» пише «Галічаніні», що она «не можетъ дыхати, пбо члены постоянно залягають съ вносимами, а когда не удалось ей разбити «Рускій Клубъ», обращено взоръ на Банкъ, который уже такъ порось въ в перва, що могъ бы платати квартиру за «Бесід-у» і всі русько-українські товариства». Сі напасти на поодиноких людей і «Руску Бесіду» такі підлі, що ми понижали би їх, колиб ставали в їх обороні. І на такі напасти дає ся одну відповідь: Безрога йно поваляти чоловіка потрафить, а кацапка безрога *мусить* тоді валяти людей, коли єї бють по рилі... «Галічаніні» віщує всім русько-українським товариствам в Станиславові загибіль, коли кацапи виводять свої капітали. Се віщованє «Галічаніна» таке безглузде, що хйба плюнути на него і на кацапські і так вже майже вибрані капітали!...

Зміна статута Товариства взаїмних обезпечень „Дністер“.

На загальних Зборах «Дністра» дня 9. н. ст. мая 1901 прийде на порядок денний справа зміни статута Товариства. Дирекція «Дністра» прислала нам проєкт тих змін з поясненнями, котрі на просьбу Дирекції подаємо тут до відомости членів і всіх читателів, що інтересують ся сею нашою інституцією.

На загальних Зборах Товариства минулого року (1900) дня 14. н. ст. мая ухвалено зміну 39 параграфів статута.

Важніші зміни статута були: розширено круг управнєних до голосу членів в той спосіб, щоби право до голосу мали вже члени, котрі обезпечують в Товаристві тревало найменше на суму 2000 К.; змінено постанови що-до розділу надвижки річної, і постановлено отворити окремий фонд спеціальний для зворотів членам, щоби і в некорисних літах можна давати звороти гесп. підвисшита припадаючий зворот; відтак змінено постанови о виборі Ради надзираючої і часі треваня єї урядованя; обмежено вимаганє число голосів до правосильности рішень загальних Зборів.

Інші зміни були більшє формальної або стилістичної натури і приворовлені до постанов нового розпорядженя міністерства для Товариств асекураційних з 5. марця 1896.

жінки, як ще дівкою була, то тоді не закладали дороги?

— Се мов нещастє. Нічого доброго я не виходив у вашім селі.

Бичиско знов закрутило ся над кіньми і віз затуркотів долі невеличкої греблі, на якій була рампя. Будник переложив дорогу від села бальком і кинув ним наче з досадою на розсохатий стовп.

Коли будник відвернув ся, обляв єго жаркий сьвіт сонця. Над далекими горами стояла дрозжача і змінчива червона, соняшна баня. Сонце прикрасило небо золотим блеском, кожду темнішу хмарку покидало краєм, золотою мережанкою, а легкі, білі хмарки припорошило мов листками рожі — так їх пронизало рожевим сьвітлом.

По другій стороні долини вже залягли сумерки вечера. Смереківі гаї чорніли ся у ярах, а лісі хребти горбів виглядали у сірім півсьвітлі, як дримаючі велікани. За те на лагіднім сугорбі, на яким стояла будка, всьо було освітлене, мовби від пожару. Жовті загони жита та раного вівса видавали ся мовби зі щирого золота, зелений ячмінь вилискував своїм широким листем, темна бараболя, що ще не скинула з себе цвіт, купала єго в рожевим сьвітлі сонця, а широкі єйножати розвінули ся у всіх відтінях зеленої отави до перестоялої сірої трави сухих покосів. Між тим морем зеленим зловіщим блиском полизкували денедє коси та серпи на плечах повертаючих з роботи людей, мовби пригадували

єя, що як пучки цьвітів нераз вже они стивали і людські голови...

Будник задивив ся через хвилю на сей вид, а очи зайшли єму сльозами. Се не сьвітло сонця разило єго зір, бо оно не мало вже такої сили. Але єму зробило ся жаль самого себе, що серед такого велічавого та розкішного сьвіта, він стоїть сам один, такий сумний і нещасливий.

Ліниво перейшов на другу сторону шляху переложив бальок через дорогу від сторони поля, а потім взяв свої вили і пішов на обісте, щоби покласти їх під шінку.

Коло шінки побачив свою старшу дівчинку, як набирала варубаних дров на маленькі ручки.

— Мама ще не топила на вечеру? — спитав дитину.

— Ні, мама... у мамі... до нас... мама... ще ні... — залобеділа дівчинка. Она була очевидно змішана і не звала що відповісти.

— Чи і ти вже може в змові зі своєю мамою? Чому не говориш, коли тебе питаю? певно вже Микола прийшов в гості до мамі?

Дівчинка кивнула нерішено головою і дивила ся з ляком на батька. Нараз повіє ся з хати веселий, жіночий сьміх, а за ним протяжний, звінкий, чоловічий голос, що затягнув якусь пісню. Будникови уступила вся кров з лица; виеки занали ся, нізра єго розширили ся і тажше втягали воздух у філюючу грудь, а очи аж виступили на верха, виливши ся непорушно в мале віконце будки.

— Він знов коло твоєї мамі; она знов

приймає єго в моїй хаті! — цідив будник через затиснені губи.

Дівчинка лишила дрова і зі страхом відступила ся аж за шінку. Она судорожно затикала собі спідничкою уста, щоби не видати з себе якого невчасного звуку і трівожно поглядала на батька зза угла.

— Що я маю робити — шептав будник, а серце товкло ся єму, як молотом — що мені робити з ними обоїма, коли не помагають ні мої прозьби, ні грозьби! Де мені шукати правди, як пімстити ся за свою ганьбу і за єї сором і за мов щастє?!

Будник говорив се немов до дитини, як би хотів справді зарадити ся у якої досьвідченої людини. Він забув в сій хвили, що мала і не могла зрозуміти єго чувств, а зі страху навіть єго слів не розуміла. Єго переймала дрож з великого зворушеня і він затиснув зуби, щоби ними не дзвонити. Старав ся не рухнути ні одним мускулом, навіть не дихати, щоби лиш не утратити ані одного звуку з середини, немовби собі самому хотів завдати більшої муки, але в будці всьо утихло і наче завмерло.

Так і видко було, що будник був приготований на найгірше. Він переліз тихонько як кіт через низькі штахетки зі смереківих кругляків, перетиснув ся терез живопліт і перейшов через невеличку грядочку з городовиною, не спускаючи ані на хвилинку очий з малого віконця будки.

Зміни ті; предложило Товариство ц. к. міністерству справ внутрішніх до затвердження.

Міністерство згодило ся в засаді на докнанні зміни з деякими формальними поправками а крім того предложило від себе деякі зміни до таких §§-ів, котрих загальні Збори не зміняли, котрих зміна оказує ся однак пожаданою в наслідок нового закона, герр. розпорядження міністерства внутрішніх справ для Товариств аскураційних з 5. марца 1896.

Рада надзираюча і Дирекція рішила проте предложити поновно сегорічним загальним Зборам дня 9. мая зміни ухвалені вже попереднього року з добавками ц. к. міністерства внутрішніх справ і нові зміни предложені ц. к. міністерством, котрі є переважно формальної натурі.

Заразом змінила Рада надзираюча і Дирекція цілий уклад статута. Для більшої ясности поділено іменню статут на 3 головні відділи: в першій поміщено постанови загальні і о фондах Товариства, в другій постанови о управі Товариства і веденю рахунків, книг і каси, в третій постанови о взаїмних відносинах Товариства і членів, отже о предметах і родах забезпеченя — о змісті договору забезпеченя і поліси, о обов'язках членів Товариства, о шкодах і відшкодуваннях і о судах мирових.

Товариство розіслало вже печатаний проєкт зміни статута управленям до голосованя членам і відпоручникам вибраним на Збори через Громади, та на жаданє вишле кождому членови, що схоче взяти участь в загальних Зборах.

До правосильности рішень Зборів о зміні статута вимагає ся присутности 100 голосів, проте з огляду на се і на важність справи повинні члени Товариства управлені до голосованя явити ся як вайчисленнійше на загальних Зборах дня 9. мая.

Бези хто не може прибути, нехай заступить ся через иньшого члена, даючи єму повновласть до заступства. Особливо члени львівські і близшої окресности Львова, як також відпоручники громад з близших повітів повинні явити ся на тих Зборах без виімку, і о тоє просять Дирекція всіх членів Товариства.

З державної ради.

По відчитаню вчесьє та інтерпеляцій приступлено на вчерашнім засіданю з дневного порядку до дискусії над законом про маргарину. Промовляли ш. Фінк, Новак, Шефер, Звозиль і Кітінгер, а відтак перервано засіданє задля похорону б. посла Ісопескула.

По двогодній перерві отворено на ново засіданє о год. 1/25 і піднято дальшу дискусію над маргариновим законом. Вибрано генеральними бесідниками Кіндермана і Толінгера. Пос. Кіндерман підніє против закона, що досьвід зарвіє з законом про средства живности, а пос. Толінгер доказував, що закон про маргарину є в інтересі так консументів як продуцентів.

Відтак перейшла палата до подрібної дискусії, після якої ухвалено маргариновий закон в другім і третім читаню.

Під конець засіданя збула ся непамятна подія, що польському послови і членови польского Кола відобрано голос. Іменно шлеский посол др. Міхейда звернує ся з запитом до президента в справі інтерпеляції пос. Демля, в якій жаловано ся на уживанє польского та чеського язика в тішиньскім суді. Пос. Міхейда став говорити про відносини на Шлеску, що Німці становлять заледви 1/4 частину населеня, а прецінь урядовим язиком краю є виключно німецкий з кривдою для Поляків і Чехів. Посол відпрає рішучо закид сторонничости тішиньских судій і виясняє, що лише там уживає ся неурядової мови, де сторона не розуміє інакшої, як своєї рідної бесіди. Стілько права чей повинні мати Славяне у сїм краю, який, як відомо, є славянською землею.

Се викликало живі протести у Німців. Богато послів домагає ся, щоби Міхейда перестав говорити. Віцепрезидент Праде по трикратім упімненю бесідника відбирає єму голос. На се повстає великий крик з польских і чеських лавок. Кількох послів радять др. Міхейді, щоби відкликав ся до децизії палати, чи має дальше говорити. Др. Міхейда свіщить до президиальної

трибуни, але Праде замикає засіданє. Се викликало велике обуренє між славянськими послами. — Слідуюче засіданє у вторник.

З політичного поля.

З Відня доносять до одного з львівских дневників, що державна рада має тревати до 15. червня. Соїми, а особливо галицкий, буде скликаний правдоподобно на 20. червня і буде тревати до 10. липня. Вибори на нову календію будуть розписані правдоподобно на перші дни вересня.

Про апостазію в Австрії оголошує бюлетин Ostdeutsche Rundschau. Після, немов се, урядових виказів, в р. 1899. перейшло в Австрії на протестантизм 6.385 осіб, в 1900. році 5.058 осіб, отже разом 11.443. Католицке віроісповіданє достарчило 10.746 апостатів, але тому, що в тім самім часі 1.380 протестантів перейшло на католицизм, отже дійсна страта католицької церкви виносить 9.336 осіб. На 21 членів клубу Шенерера є 13 послів-протестантів, а лише два з них уродили ся протестантами; решта стала апостатами в трох послідних роках.

Зміна виборчих округів до державної Ради на Буковині. Президент міністрів др. Кербер предложив на засіданю палати послів у державній Раді слідуючий закон зміни порядку виборчих округів на Буковині:

За згодою обох палат державної Ради я вважаю відповідним зарядити:

§. 1. Уступ про виборчий порядок до державної Ради що-до виборчих округів на Буковині d.) Сільські громади ч. 3. в законі з 22. січня 1897. В. з. д. N. 21. звучати ме від тепер ось як:

3) Радівці, Селетин, з місцем вибору Радівці, Гурагумора, Сучава з місцем виб. Сучава, Кімполонг, Дорна з місц. виб. Кімполонг.

§. 2. Сей закон входить у житє з днем оголошеня.

В мотивованю правительства сеї зміни сказано:

На підставі найвишого рішення 5. липня 1892. відлучено розпорядженєм міністерства внутрішніх справ з дня 12. серпня 1892. В. З. Д. ч. 134 повіти судові гурагумовский і Сольку від політичних округів сучавского, зглядно радовецкого і прилучено до округу у Гурагуморі.

Рівнож прилучено судові округи Гурагумора і Сольку після їх першої політично-адміністративної приналежности до округа виборчого Сучава.

Досьвід показав, що прилученя виборчого округа повіту гурагуморского до повітів сучавского і радовецкого, які належать до иньних повітів, є получене із всілякими труднощами і невгодами. Поручає ся установити для виборчого округа гурагуморского власне місце вибору тому, бо населенє того округа також із гонимарских зглядів більше тяжить до Гурагумора ніж до Сучави або Радівців. Цілю сего правительственного предложеня є утворити для обох округів судових Гурагумора і Сольки містечко Гурагумору яко нове місце вибору, не зміняючи обєму відповідного округа виборчого.

В Німецькій вибухнуло парламентарне і міністерияльне пересиленє з причини будови каналів. Бюро Вольфа доносять, що в палаті канцлера відбула ся вчєра під проводом гр. Більова довірочна нарада пруских міністрів. На нині заповіджені засіданя обох палат німецького парламенту. Предметом вчерашньої тайної наради кабінету було розв'язанє соїму з причини каналової справи. Дневники догадують ся, що на сій раді рішила ся судьба кількох міністрів, а іменно міністра фінансів Мікеля, міністра торговлі Брефельда, залізничі Тілена і рільництва Гамерштайна. В найближшій часі, як доносять дневники, мають міністри подати ся до димісії. Однак вечірні дневники сумнівають ся, чи в теперішній хвилі гр. Більов відважив би ся на розв'язанє соїму, бо нові вибори могли би ще некориснійше випасти для каналового закона. Однак вже нинішний день розвівав всякі сумніви. Канцлер гр. Більов відчитав в соїмі цісарске письмо, оголошаюче замкненє соїму, а потім зложив ось-яку заяву: Мої панове! В промові, якою з порученя короля дня 8. січня с. р. я отворив пруский соїм, між заповідженними проєктами

законів найвизначнійше місце заняло каналове предложенє. Так само на початку бюджетової дискусії я зазначив, що сей проєкт закона побіч бюджету є найголовнійшим предметом сегорічних нарад соїму. Заразом ствердив, що намірені будови каналів на сході і на заході держави мають однак для промислу як для рільництва перворядне значінє і причинять ся до економічної рівноваги. З сеї причини правительство муєло уважати каналове предложенє як цілість, з якої поодинокі частини не можуть стати вилученими. Після перебігу дотеперішних нарад над сим предложенєм в комісії, правительство на свій жаль муєло набрати переконаня, що ожданє порозумінє в справі каналовій є під сию добу неможливе. З дальшого веденя бездільних нарад над сим предложенєм правительство не може надїятися практичного висліду і не хоче прикладати руки до сего. Отже на підставі уділеного мені порученя, я оголошую замкненє соїмової сесії.

Новинки.

— Календар. В відділю: гр.-кат. Теодора еп.; рим.-кат. Пія V. — В понеділок: гр.-кат. Георгія муч.; рим.-кат. Йоана. — Ві вторник: гр.-кат. Сави М.; рим.-кат. Доміцелі п.

З товариства ім. Котляревского у Львові. Засіданє Відлу відбуде ся ві вторник дня 7. мая о 7 1/2 год. вечером в льокалі тов. «Руска Бєсїда».

— Того ще не бувало! В «Буковині» читаємо, що руско народний театр виставив в Кіцмані, на перше представленє «Не ходи Грицю», а відтак оперетку «Ямарі», нині в суботу оперетку «Дон Цезар», а завтра, в неділю плоский водевіль з віденьского бруку «Бідне дівча». О скілько памятаємо, ще не бувало в рускім театрі, щоби давано на один тиждень аж три оперетки! Се рішучо за богато «легкої музики», як на субвенціонований театр, який прецінь має сповняти також якісь культурні і національні цілі...

— Нова народність в Галичині. Неімовірно але правдиве, що декому не може помістити ся в голові, що римо-католики можуть бути Русинами. Про се «страшне» явище пишуть з Тернополя до одной з польских газет: «Тутешне коло Towarzystwa szkoły ludowej оголосило на днях справозданє за адміністративний рік 1900. Доси засновало се коло за два роки свого ітнованя 15 людowych читалень і випозичалень з чого в сїм році 6; в проєкті є заснованє дальших 3 читалень. За почиом кола отворило ся нове коло в Тербоводі, але остає ще богато до роботи. Натомість сумний образ представляють повіти: Будзанів, Грималів, Нове село, Скалат і Збараж. На цілім сїм просторі, як і в иньших ще повітах Поділя є ледви одна одинока польска читальня, засновано краківским тов. людової просьвіти, в Кошляках, збараского повіта. Так отже сотки тисячів Поляків, лишених всякої віпки, пропадають безповоротно для нашої народности і творять нову (?) народність, про яку ми доси не чули, т. зв. «Русинів латиньского обряду».

— Іменованя. Міністер справедливости іменував судовими ад'юнктами авскултантів: д-ра М. Тавбера для Кіцмана, А. Лепчовского для Угнюв, Ів. Капусціньского, Й. Крамера, Е. Вальтера і Р. Влодка для округа висшого суду львівского, а А. Рильского для Тисьмениці.

— В справі безробота у Львові доносять телеграфічно з Відня до «Stow-a Polsk-ogo»: В наслідок відновиди, яку намісник гр. Пініньский дав депутації, яка була у него в часі безробітних розрухів у Львові, пос. Дашиньский був вчєра у президента міністрів д-ра Кербера. Як звісно, п. намісник заявив депутації, що зі своєї сторони зробить все можливе, аби найти фонди на публичні роботи і що справа залягає у Відні. П. Дашиньский порозумів ся з президентом міністрів п. Кербером в справі достатченя фондів на будову і навіє при тім відповідь намісника гр. Пініньского, яку одержав Мокловский. Президент міністрів др. Кербер дуже здивував ся з причини сеї відповіді гр. Пініньского. Заявив іменно, що ще в марцо с. р. вивсел до наменника у Львові розпорядженє, аби прискороко будову залізничого дзірця у Львові, дальше зазначив др. Кербер, що в бюджет вставлено 84.000 корон на роботи і водні будівлі в околиці Львова, крім того 100.000 кор. призначених на публичні роботи, вкінці президент міністрів звернує увагу на те, що гр. Пініньский має це до розпорядности цілий один мільон корон з запомогового фонду (іменно з тих 5 мільонів корон, уділенних на завомоги для навіщених елементарних нещастями) і було би пожаданим, аби сей мільон також обернено на публичні роботи і на достарченє населеню зарібку.

В розпорядженю, висланім в марцо с. р. до намісництва у Львові, зазначив також президент міністрів, аби як лише буде можна (Wenn

es die Witterung nur erlauben wird), приступлено до будови університетської бібліотеки. В виду того всего президент міністрів др. Кербер заявив своє здивоване, що у Львові настало безробітє. На запит посла Дашинського, заявив др. Кербер, що дозволяє ту свою відповідь оголосити публично.

— Іспит з рахунковости купецкої і бугальтерії зложила з відзначенєм п-а Стефанія Левцяка.

— **Війскові музики** у Львові будуть грати в місяці маю: Дня 7. перед намісництвом, дня 9. в стрийскім парку, дня 14. перед будинком Інвалідів, 17. на Високім Замку, 21. перед головною командою, 23. перед намісництвом, 28. в єзуїтскім огороді і 30. в стрийскім парку.

— **Міске бюро праці у Львові** вислало до вчєра 280 осіб на роботу при дорогах в повітах львівскім і жовківскім. Кождий робітник дістав на дорогу бохонець хліба.

— **Будапештєнські студенти** в числі около 500 ухвалили вчєра на вічу вислати заяву симпатії російским студентам і гр. Толстому.

— **Жидівска рєпублика** з Нового Йорку доносять до Morning Post, що в Мільвук відбули ся великі збори жидів, на яких перішено збирати між всіма народами складки, за які мали би жиди відкупити турецьку Палєстину і там заснувати жидівску рєпублику. — Думка дуже гарна і дай Бсже, аби жиди довели єї до успіху. Може і наші півки виберуть ся до своєї вітчизни.

— **Школа для вояків.** В Бельгії заведено для вояків наукові курси, на яких будуть їх учити лісництва, мінералогії, ботаніки і зоології. На сі курси будуть учащати вояки, що по укінченю військової служби будуть займати ся хліборобством.

— **Європейскі посілости в Африці.** До Франції належить в Африці шмат землі на 9,771,616 км², до Англії 2,026,861 км², до Єгипту 2,616,769 км², до Німеччини 2,427,211 км², до Бєлгії 2,329,200 км², до Португалії 2,045,436 км², до Туреччини 1,031,705 км², до Італії 488,004 км², а до Іспанії 437,908 км². Франція, як видно, займає ту перше місце; але належить замітити, що переважний простор єї посілостей покритий вісками.

— **Ц. к. Дирекция залізниць державних у Львові** оповіщує:

Особовий перестанок Віднога до Велички, який лежить межі стациями Подгурже-Планин і Бєжанів на шляху Краків-Ряшів, замкнено з днем 1. мая с. р.

— **Переписка адміністрації.** Вс. о. В. В. в Іван На сей рік заплачено 5 корон.

Посмертна [†] оповістка.

— **О. Савин Кисілевский**, парох в Чернолізнях товмацкого повіта, упокоїв ся дня 25. цвітня с. р. в 59. році життя, а в 33. р. свьященства. В. с. п.!

Телеграми.

Відень, 4. мая. Вчєрашня Wiener Ztg. оголошує відручне письмо цїсаря до міністра заграничних справ гр. Голуховского і президента міністрів д-ра Кербера, в якім поручає зарядити, що потреба для скликаня *спільних делегаций на день 20. мая с. р. до Відня.*

Відень, 4. мая. Fremdenblatt доносить з Праги, що намісник гр. Кудєнгове висказав ся до депутації, яка просила о відвіданє цїсаром жерел в Тєплицах, що в теперішній хвили ще зовсім не є рішеням, чи цїсар поїде до Праги.

Відень, 4. мая. В тутєшних інспірованих кругах заверечують рішучо відомости, яку подала Temps, немов Росія заклєчила з Сєрбїєю воєнну конвенцію. Сю відомість уважають видуманою з наміром, щоби заколотити добрі відносини між Австрією а Росією.

Бєрлин, 4. мая. З добре поінформованих кругів запєвнюють, що цїсар Вільгельм прийв димісію міністра скарбу і віцепрезидента пруського міністерства др. Мікєля. Також міністер торговлі Бєрєфельд подав ся до димісії. National Ztg. запєвнює, що і міністер Гамерштайн уступить.

ВІСТІ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

Львівскій курс з дня 4 мая.

За 100 ср. рублів платять 245—	К. жадають 255—	К.
за 10 марок " 117.50 "	" 117.75 "	"
за 20 франків " 19.16 "	" 19.18 "	"

(Рільничий банк у Львові).

Пшєниця готова 7.80—8.00. Пшєниця на рєчинець 7.40—7.80. Житє готове 6.80—7.00. Житє на рєчинець 6.80—6.75. Овес на обрїк 6.50—6.80. Овес на рєчинець 6.40—6.80. Ячмінь на пашу 5.50—5.75. Ячмінь броварн. 6.50—7.00 Рївак новий 11.25—11.50. Лїнянка — — — — — Горох на пашу 6.75—7.—. Горох до варєня 7.50—12.—. Вика 8.00—8.50. Бобик 6.30—6.60. Грєчка 7.50—

8.00. Кукурудза стара 6.00—6.20. Кукурудза нова — — — — — Хміль за 56 клг. — — — — — Конюшина червона 40.— — 55.—. Конюшина біла 40.— — 70.— Конюшина шведска 60 — — 90.—. Тимотка 20.— — 25.—.

COLOSSEUM Ernesta Thorna, у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Програма від 1. до 16. мая 1901.

При співучасті військової музики 24. п. п.

1) Катруся Bartha, перша танцерка з театру »Metropolitan«, опера House в Новім Йорку. 2) The Cleos, комїчна подїя у воздусї. 3) Трупа Largarg, славні акробати. 4) Rigo Lajos, надворний музикант. 5) Les 5 Etoiles du Nord, даньскій квінтет. 6) Fantoche Parisiens Mole, парискій театр марїонеток. 7) Les 6 Romoneves, трансформаційний секетет. 8) Albany, універсальний артист. 9) Elle Florentine, костюмова субретка, яко мотиль. 10) The Klick's, сензаційна збірка комїчних подій. 11) Lez Geraldinos, парискій дует.

Що дня велике представленє. В недїлю і свята два представленя. Що пятницї High Life представленє. Білєти вчасїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

Водолїчне заведєне і пансіонат КІСЕЛЬКИ

розширєний в минулім році через вибудованє нового дому отвертий цїлий рік.

Близких поєсєнь удїляє настоятель заведєня др. Едмунд Ковальскій. — Львів — Підзамчє »Кіселька«. 5—10

Дешєвим і гарним дарунком

при всяких нагодах, яко гарна прикраса комнат

Картини: Верещакїна, Шевченко в доми-винї і Слєстьїона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адміністрацію »Руслана« з перєсылкою за 1 кор. 60 сот.

Важне для хліборобів!

САМОЧИННІ

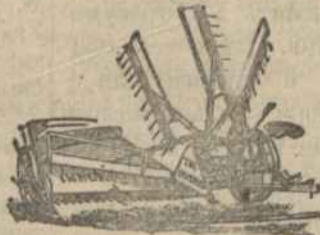
приряди до підливаня

в цїли

знищеня дикого рїпаку

і дикої гїрчиці, перевїзні на більшї площї,

а переносні для менших ужитків

косярки

до трави, конюшини і збїж

Кінні до розстрїсаня сїна.

Грабарки кінні до сїна.

Найлїпшою сїваркою

рядовою в R. Mayfarth & Co.'s

ново споряджена

„AGRICOLA“

(система перєсуваня колїс)

до всїляких насїнь і рїзнородної величини висїву без змїни колїс; на ґрунта гїрскї і рївнини, дуже легко ходячі, незмірно трєвали, дуже дешєві.

Уможавляють дуже велику оєадність в праці, часї і грошах.

Ручні праси до сїна і соломи, лускачі до кукурудзи, керати, молотїльні, млинки до чищеня збїжа, триєри, плуги, вальці, борони вирабляє і достарчує яко спеціальність з поручєням, в найновїйшїй вибірїй за найлїпшу узятїй конструкції

RH. MAYFARTH & Co.

ц. к. уприв. фабрика машин рїльн. особливеша фаб. прас до вина і машин до овочїв. у Відни, II. Taborstrasse Nr. 71.

Відзначєна 400 золотими, сїрїбними і бронзовими медалями.

Богатї каталоги і числєні письма з узнанєм — даром

Агєнти і відпродавцї пожаданї.

Хто ще не читав

ФРАНЦА МЄШКА:

Драма на селї

цїна 70 сот.

і того самого автора: **НАГУЛА**

цїна 30 сот.

оповїданя з житя Словїнцїв в перєкладї І. Кузїва

нехай як найскорше замовить єї двї книжочки в Науц. Товар. ім. Шевченка, ул. Чарнецкого 26, або в Ставропільскїй Книгарнї ул. Руска у Львові.

Вєїлягї

КУПОНИ

вильєсованї

цїнні паперї

виплачує без поручєня

прорїзїй або коптїв

Контора вимїни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гїпотєчного.